

MEZINÁRODNÍ PRÁVO

TÝKAJÍCÍ SE SVOBODY NÁBOŽENSTVÍ A SVĚDOMÍ

Charta organizace Spojených národů
 podepsaná 26.června 1945

Článek 1

Cíle Spojených národů jsou:

3. Prosežovat mezinárodní spolupráci při řešení mezinárodních problémů ekonomické, sociální, kulturní nebo humanitní povahy a podporovat i povzbuzovat úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny lidi bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství.

Článek 2

2. aby zajistili pro všechny členy práva a dobrodiní plynoucí ze členství, mají všichni členové v dobré víře plnit závazky, které převzali v souladu s touto Chartou.

Všeobecná deklarace lidských práv

schválená Valným shromážděním OSN 10. prosince 1948

Článek 2

Každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto Deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Článek 7

Všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou ochranu zákona bez jakékoliv diskriminace. Všichni mají právo na stejnou ochranu proti jakékoliv diskriminaci, která porušuje tuto Deklaraci a proti jakémukoli počínání k takové diskriminaci.

Článek 8

Každý má právo na účinnou ochranu příslušných státních s udů proti činům porušujícím základní práva, která jsou mu přiznána ústavou nebo zákonem.

Článek 9

Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství.

Článek 13/2

Každý má právo opustit kteroukoli zemi, včetně své vlastní, a do své země se zase vrátit.

Článek 18

Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje svobodu změnit vlastní náboženství nebo víru, jakož i svobodu, sám nebo společně s jinými, veřejně nebo soukromě, projevit své náboženství nebo víru vyučováním, praktikováním, bohoslužbou a zachováváním obyčejů.

Článek 19

Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo zahrnuje svobodu mít své přesvědčení bez cizího zasahování a vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na hranice.

Článek 20

Každý má právo na svobodu pokojného shromáždění a sdružování.

Článek 26/2

Výchova má být zaměřena na plný rozvoj lidské osobnosti a na posílení úcty k lidským právům a základním svobodám. Má napomáhat

k porozumění, snášenlivosti a přátelství mezi všemi národy, rasovými nebo náboženskými skupinami a podporovat aktivity Spojených národů pro zachování míru.

Článek 26/3

Rodiče mají přednostní právo zvolit druh vzdělání pro své děti.

Článek 30

Nic se v této Deklaraci nesmí vykládat tak, jako by to kterému-koli státu, skupině nebo osobě dávalo právo vyvíjet činnost nebo konat skutky, jež by směřovaly k potlačení některého z práv a svobod zde uvedených.

Mezinárodní dohoda o občanských a politických právech

schválená Valným shromážděním OSN 16. prosince 1966 a platná od r. 1976 /mj. schválená také Československem/.

~~XXXXXXXXXX~~

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Článek 2

Každý stát, účastník této dohody, se zavazuje respektovat a zajišťovat všem jednotlivcům na svém území, podřízeném jeho pravomocí, práva uznaná v této dohodě bez rozlišování jakéhokoli druhu, jako je rasa, barva pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné přesvědčení, národní nebo sociální původ, majetek, rod nebo jiný status

Článek 18

1. Každý musí mít právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství. Toto právo musí zahrnovat svobodu mít nebo přijmout náboženství nebo víru podle vlastní volby a svobodu, ať jednotlivě nebo společně s jinými, veřejně nebo soukromě, projevovat svoje náboženství nebo víru bohoslužbou, obřady, zvyklostmi a vyučováním.

2. Nikdo nesmí být vystaven nátlaku, který by narušoval jeho svobodu mít nebo přijmout náboženství nebo víru podle vlastní volby.

3. Svoboda projevovat vlastní náboženství nebo víru může být předmětem jen takových omezení, která jsou předepsána zákonem a jež jsou nutná k ochraně veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví či morálky nebo základních práv a svobod druhých lidí.

4. Státy, účastníci této dohody, se zavazují, že budou respektovat svobodu rodičů, popř. zákonných opatrovníků, zajistit náboženskou a mravní výchovu jejich dětí v souladu s vlastním přesvědčením.

Článek 20

Jakákoli obhajova národností, rasové nebo náboženské nemávisti, která je podněcováním k diskriminaci, nepřátelství nebo násilí, musí být zakázána zákonem.

Článek 21

musí být uznáno právo na pokojné shromažďování. Výkonu tohoto práva nemohou být uložena žádná omezení, leda v souladu se zákonem a v demokratické společnosti nutná v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví či morálky nebo ochrany práv a svobod druhých lidí.

Článek 25 c

Každý občan musí mít právo a příležitost, za všeobecných podmínek rovnosti, vstoupit do veřejné služby ve své zemi, aniž by činily rozdíly uvedené v článku 2 a uplatňovala nerozumná omezení.

Deklarace o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace

z úvodů náboženství nebo víry

Byla přijata Valným shromážděním OSN 25. listopadu 1981 /rezoluce 36/55

Článek 1

1. Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství. Toto právo má zahrnovat svobodu mít náboženství nebo jakoukoli víru podle vlastní volby a svobodu jednotlivě nebo společně s druhými, veřejně nebo soukromě projevovat svoje náboženství nebo víru bohoslužbou, obřady, zvyklostmi a vyučováním.

2. Na nikoho nesmí být vykonáván nátlak, který by narušoval jeho svobodu mít náboženství nebo víru podle vlastní volby.

3. Svoboda projevovat vlastní náboženství nebo víru může být omezena, jen pokud taková omezení předpisuje zákon a pokud jsou nutná na ochranu veřejné bezpečnosti, pořádku, zřádkví či morálky nebo základních práv a svobod druhých lidí.

Článek 2

1. Nikdo nesmí být diskriminován nějakým státem, institucí, skupinou osob nebo osobou z důvodu náboženství nebo víry.

Článek

2. Pro účely této deklarace výraz "nesnášenlivost a diskriminace z důvodu náboženství nebo víry" znamená jakékoli rozlišování, vylučování, omezování nebo preferování z důvodu náboženství nebo víry a mající za účel nebo výsledek zmaření či újmu při uznání nebo výkonu lidských práv a základních svobod na základě rovnosti.

Článek 3

Diskriminace mezi lidmi na základě náboženství nebo víry je urážkou lidské důstojnosti a popřením zásad Charty OSN a má být odsouzeno jako porušení lidských práv a základních svobod, vyhlášených Všeobecnou deklarací lidských práv a podrobně vyjádřených v mezinárodních dohodách o lidských právech, a jako překážka přátelských a pokojných vztahů mezi národy.

Článek 4

1. Všechny státy mají uskutečnit účinná opatření, aby zastavily a vyloučily diskriminaci z důvodu náboženství nebo víry při uznávání, výkonu nebo užívání lidských práv a základních svobod ve všech oblastech občanského, hospodářského, politického, sociálního a kulturního života.

2. Všechny státy mají vyvinout veškerá úsilí, aby zavedly nebo odvolaly zákony, když je to nutné k zabránění jakékoli diskriminace toho druhu, a aby v této věci učinily veškerá vhodná opatření k potírání nesnášenlivosti z důvodu náboženství nebo jiné víry.

Článek 5

1. Rodiče popř. zákonní opatrovníci dítěte mají právo organizovat život v rámci rodiny v souladu se svým náboženským nebo vírou a mít na paměti morální výchovu, o níž jsou přesvědčeni, že v ní má být dítě vedeno.

2. Každé dítě má mít právo na vzdělání v oboru náboženství nebo víry v souladu s přáním svých rodičů popř. zákonných opatrovníků a nemá být nuceno k vyučování náboženství nebo víře, která by byla proti přání rodičů nebo zákonných opatrovníků, přičemž vůdčí zásadou jsou optimální zájmy dítěte.

3. Dítě má být chráněno před jakoukoli formou diskriminace z důvodů náboženství nebo víry. Má být vychovááno v duchu porozumění, snášenlivosti, přátelství, mezi národy, míru a všeobecného bratrství, úcty ke svobodě náboženství nebo víry druhých a v plném vědomí, že jeho energie a schopnosti by měly být věnovány službě bližním.

4. V případě dítěte, které není v péči ani svých rodičů ani zákonných opatrovníků, mají být vzata v úvahu jeho výslovná přání nebo jiný doklad o jeho přání ve věci náboženství nebo víry, přičemž vůdčí zásadou jsou optimální zájmy dítěte.

5. Zvyklosti náboženství nebo víry, v nichž dítě je vychovááno, nesmí narušovat jeho fyzické nebo mentální zdraví nebo jeho plný rozvoj; přitom se přihlíží k článku 1, odstavec 3 této deklarace.

Článek 6

V souladu s článkem této deklarace a opatřeními podle článku 1, odstavce 3 právo na svobodu myšlení, svědomí, náboženství nebo víry má zahrnovat mezi jiným tyto svobody:

a/ konat bohoslužbu nebo se shromažďovat v souvislosti s náboženstvím nebo vírou a zřizovat a udržovat místa pro tyto účely;

b/ zakládat a udržovat vhodné charitativní nebo humanitní instituce;

c/ zhotovovat, nabývat a používat v přiměřeném rozsahu nutné předměty a materiály mající vztah k obřadům nebo obyčejům náboženství nebo víry;

d/ psát, vydávat a rozšiřovat příslušné publikace v těchto oborech;

e/ vyučovat náboženství nebo víře na místech vhodných k těmto účelům;

f/ žádat a přijímat dobrovolné finanční a jiné příspěvky od jednotlivců a institucí;

g/ školit, určovat, vybírat nebo navrhopvat při střídání vhodné představené povolávané podle nároků a standardů náboženství nebo víry;

h/ zachovávat dny odpočinku a slavit svátky a konat obřady v souladu s předpisy vlastního náboženství nebo víry;

i/ zřizovat a udržovat spojení s jednotlivci a komunitami ve věcech náboženství a víry na národní i mezinárodní úrovni.

Článek 7

Práva a svobody uvedené v této Deklaraci mají být přiznána státními zákony takovým způsobem, aby byl každý s to používat takových práv a svobod v plné míře.

Článek 8

V této deklaraci se nesmí nic vykládat jako omezující nebo poškozující kterékoli z práv stanovených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v mezinárodních dohodách o lidských právech.

Závěrečný akt Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě /KSSE/
schválený všemi státy Evropy, USA a Kanadou v Helsinkách 1. srpna 1975.

1. Vyhlášení zásad upravujících vztahy mezi účastnickými státy:

VII. Úcta k lidským právům a základním svobodám, včetně svobody myšlení, svědomí, náboženství nebo víry.

Účastnické státy budou respektovat lidská práva a základní svobody včetně svobody myšlení, svědomí, náboženství nebo víry u všech lidí bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství.

Budou podporovat a povzbuzovat účinný výkon občanských, politických, hospodářských, sociálních, kulturních a jiných práv a svobod, která všechna se odvozují z vrozené důstojnosti lidské osoby a jsou podstatná pro její svobodný a plný rozvoj. V tomto rámci budou účastnické státy uznávat a respektovat svobodu jednotlivce vyznávat a praktikovat samostatně nebo společně s jinými, náboženství nebo víru v souladu s příkazy jeho vlastního svědomí.

Účastnické státy uznávají univerzální význam lidských práv a základních svobod, jejichž respektování je základním činitelem míru, spravedlnosti a blahobytu, nutných k zajištění rozvoje přátelských vztahů a spolupráce mezi sebou navzájem i mezi všemi státy.

Budou trvale respektovat tato práva a svobody ve svých vzájemných vztazích a společně i jednotlivě, včetně ve spolupráci s OSN, se budou snažit podporovat jejich všeobecné a účinné respektování.

Potvrzují právo jednotlivce znát svá práva a povinnosti v této oblasti a jednat podle nich.

V oblasti lidských práv a základních svobod budou účastnické státy jednat v souladu s účely a zásadami Charty OSN a s Všeobecnou deklarací lidských práv. Budou rovněž plnit své závazky stanovené v této oblasti mezinárodními deklaracemi a dohodami včetně mj. mezinárodních dohod o lidských právech, jimiž mohou být vázány.

2. Spolupráce v humanitní oblasti a v dalších oblastech

A. Lidské kontakty:

a/ Cesty z osobních nebo profesionálních důvodů

Účastnické státy zamýšlejí ve větším měřítku podporovat cestování svých občanů z osobních nebo profesionálních důvodů, a za tím účelem se vynasnaží zvláště

- postupně zjednodušovat a pružně vyřizovat procedury pro odchod a příchoď;
- usnadnit předpisy o pohybu občanů z druhých účastnických států na jejich území s patřičným přihlédnutím k požadavkům bezpečnosti.

Potvrzují, že náboženská vyznání, instituce a organizace působící v rámci ústav účastnických států i jejich představitelé mohou mít kontakty a scházet se mezi sebou a vyměňovat si informace.

B. Informace:

a/ Zlepšení oběhu informací, přístup k nim a jejich výměna

Ústní informace

- Usnadnit rozšiřování ústních informací podporou přednášek a přednáškových turné osobnostmi a odborníky z druhých účastnických států, jakož i výměnu názorů při setkáních u kulatého stolu, seminářích, sympozích, letních školách, kongresech a dalších dvoustranných a vícestranných konferencích.

Tištěné informace

- Usnadnit zlepšení v rozšiřování novin, tištěných publikací, periodik a neperiodik, na vlastním území i z druhých účastnických států.

4. Spolupráce a výměna v oblasti kultury

Rozšiřování vztahů:

Na různých stupních rozšiřovat a zlepšovat spolupráci a vztahy v oblasti kultury, zvláště

- přispívat k rozvoji přímých styků a spolupráce mezi příslušnými státními institucemi a nevládními organizacemi a zahrnout tam, kde je to nutné, takové styky a spolupráci do zvláštních smluv a dohod.

Dohoda o ochraně lidských práv a základních svobod

/Text byl připraven Evropskou radou/ Řím, 4. listopadu 1950.

Článek 9

1. Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje svoboda změnit náboženství nebo víru a svoboda, buď sám nebo společně s druhými, veřejně nebo soukromě projevovat vlastní náboženství nebo víru bohoslužbou, vyučováním, praktickým vykonáváním a zachováváním obyčejů.

2. Svoboda projevovat vlastní náboženství nebo víru může být předmětem jen takových omezení, která stanoví zákon, a která jsou v demokratické společnosti nutná v zájmu veřejné bezpečnosti, na ochranu veřejného pořádku, zdraví či morálky nebo na ochranu práv a svobod druhých lidí.

O náboženských svobodách se zmiňují mj. tyto dohody nebo deklarace

- Dohoda o předcházení a trestání zločinu genocidy /1948/
- Dohoda o postavení utečenců -1951/
- Statut Úřadu vysokého komisaře OSN pro utečence/1950/
- Deklarace práv dítěte /1959/
- Deklarace o odstranění všech forem rasové diskriminace /1963/
- Mezinárodní dohoda o odstranění všech forem rasové diskriminace/1965/
- Deklarace o podporování ideálu míru, vzájemného respektování a porozumění mezi nároky u mládeže /1965/
- Mezinárodní dohoda o hospodářských, sociálních a kulturních právech
- Teheránské prohlášení /1968/ /1966/
- Deklarace o sociálním pokroku a rozvoji /1969/

- Deklarace o právech invalidních osob /1975/
- Deklarace o využití vědeckého a technologického pokroku v zájmu míru a prospěchu lidstva.
- Standardní minimální pravidla pro zacházení s vězni /1977/
- Dohoda Mezinárodní organizace práce/III/, týkající se diskriminace v zaměstnání a povolání
- Dohoda UNESCO proti diskriminaci ve vzdělání / 1960/
- Dodatkový protokol k Ženevským dohodám z 12.srpna 1949, týkající se ochrany obětí nikoli mezinárodních ozbrojených konfliktů / protokol II 1977/
- Americká deklarace o právech a povinnostech člověka /1948/
- Americká dohoda o lidských právech /1969/
- Africká charta o lidských právech a právech národů /1981/

Anglický originál vydalo Christian Solidarity International, Stralsunder Weg 26, D-5300 Bonn, duben 1986. - K vydání připravila CSI, Zürich, Švýcarsko.